

УДК 330.341

Соболь Ю.О. ¹Ситников М.М. ²

¹ студ. гр. ГФ-218 НУ «Запорізька політехніка»

² канд. техн. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ВПЛИВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ

Одним із найголовніших показників успішності та конкурентоспроможності будь-якої країни – є її рівень «постіндустріальності», тобто відмова від «традиційної» промисловості та розвиток інтелектуального виробництва. Це означає, що основа нової інноваційної економіки – людський інтелект та знання.

Більшість економічно розвинених країн обрали саме інноваційний тип економіки, замість інтенсивного. Такий тип економіки характерний тим, що держава створює сприятливі умови, у яких існує організаційно-правова база для інноваційного підприємництва, фінансує пріоритетні напрямки науково-технічного розвитку, забезпечує відповідне ринкове середовище для обертів об'єктів інтелектуальної власності. Тобто державне регулювання має важливе значення для розвитку та контролю інноваційних процесів і в подальшому, розвитку економіки країни загалом, адже науково-технічна діяльність неможлива без підтримки держави.

Оскільки наукові дослідження та розробки виконуються висококваліфікованими та високооплачуваними кадрами, це вимагає масштабних затрат. В свою чергу, реалізація нововведень, несе ще більші витрати. Навчання персоналу, організаційні заходи, патентування і сертифікації нової продукції, пошук і придбання науково-технічної

інформації – все це потребує значних капіталовкладень, що не під силу жодному окремому суб'єкту ринкової діяльності.

Гарним прикладом досягнення успіху в інноваційній сфері, при великій участі держави, можна вважати Ізраїль. З початку заснування, Ізраїль спрямував більшу частину своїх ресурсів на оборону, взявши за головний пріоритет розвиток збройних сил на основі новітніх військових технологій та обладнання, а також, з метою розробки власного сучасного озброєння і його постачання за свій рахунок.

Однією з найголовніших настанов є збереження життя військових, тому суспільство очікує від держави найсучасніші технології. Ізраїль використовує ряд інструментів державної підтримки, які орієнтовані на університети, малий і середній бізнес, інститути та дослідницькі лабораторії, великі національні корпорації. До цих інструментів відносять: інвестиції в капітал венчурних фондів, фінансування бізнес-інкубаторів та технопарків, бюджетна підтримка дослідних інститутів та кошторисного фінансування витрат, держзамовлення на виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт та виділення суб'єктам інноваційної діяльності пільгових державних позик і кредитних гарантій, цільових грантів, надання підприємствам податкових стимулів.

Найбільш продуктивні та перспективні джерела високотехнологічної продукції – це інноваційні дослідницькі центри університетів. Не зважаючи на заборону комерційної діяльності університетів, при кожному ВНЗ існують компанії технологічного трансферу, котрі після 15-20 років функціонування, приносять певний дохід. Також, університети мають спеціальні компанії, які поширюють патенти викладачів та співробітників, які потім ресструються не тільки в самому Ізраїлі, але і за його межами. Так ізраїльські вчені дійшли до висновку, що збільшивши державне фінансування оборони, пов'язане з НДДКР, можна мати не лише військові вигоди, але й економічні та освітні.

За останні два десятиліття в Ізраїлі спостерігається рекордне зростання витрат на наукові-дослідження та розробки – з 2000 р. 4 і більше відсотків ВВП країни, а також зростання кількості вчених, які приймають участь. Ще однією причиною сучасного високотехнологічного розвитку економіки Ізраїлю є щорічне проведення найбільшої (після США) кількості стартап-компаній у світі (в цілому 3850, по одному на 1844 ізраїльтян); а також, кількість ізраїльських компаній, що котуються на біржі NASDAQ була на 6 більше, ніж усіх компаній Європи, рівень інвестицій венчурного капіталу на душу населення у 2,5 рази вище, ніж у США і понад 30 разів, ніж у Європі. Таким чином, вдалося досягти прориву та світового визнання у хай-тек індустрії.

Тож до основних функцій які виконує держава для регулювання інноваційної діяльності можна віднести: підтримку розвитку науки

(прикладна, фундаментальна) та освіти, створення сприятливих умов для формування малого інноваційного підприємництва, фінансування наукових досліджень та розробок з бюджету та за допомогою створення спеціальних фондів, координацію інноваційної діяльності, формування державних замовлень на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи.